

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 28. apríla 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Naliehavé prejudiciálne konanie –
Súdna spolupráca v trestných veciach – Európsky zatykač –
Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Článok 23 ods. 3 – Požiadavka na zásah vykonávajúceho
súdneho orgánu – Článok 6 ods. 2 – Policajné orgány – Vylúčenie – Vyššia moc – Pojem –
Právne prekážky odovzdania – Žaloby podané vyžiadanou osobou – Žiadosť o medzinárodnú
ochranu – Vylúčenie – Článok 23 ods. 5 – Uplynutie lehôt stanovených na odovzdanie –
Dôsledky – Prepustenie – Povinnosť prijať akékoľvek iné opatrenia potrebné na
zabránenie úteku“

Vo veci C-804/21 PPU,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný
rozhodnutím Korkein oikeus (Najvyšší súd, Fínsko) z 20. decembra 2021 a doručený Súdnemu
dvoru v ten istý deň, v rámci konaní o výkone európskych zatykačov vydaných na

C a

CD,

proti

Syyttäjä,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka komory A. Prechal (spravodajkyňa), sudcovia J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl
a M. L. Arastey Sahún,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomníčka: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. marca 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– C a CD, v zastúpení: H. Nevala, asianajaja,

* Jazyk konania: fínčina.

- fínska vláda, v zastúpení: H. Leppo, splnomocnená zástupkyňa,
 - holandská vláda, v zastúpení: J. Langer, splnomocnený zástupca,
 - rumunská vláda, v zastúpení: E. Gane a L.-E. Bațagoi, splnomocnené zástupkyne,
 - a Európska komisia, v zastúpení: S. Grünheid a I. Söderlund, splnomocnené zástupkyne,
- po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 10. marca 2022,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 2 a článku 23 ods. 3 a 5 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2002/584“).
- 2 Uvedený návrh bol podaný v rámci výkonu európskych zatykačov, ktoré vydal rumunský súd na rumunských štátnych príslušníkov C a CD, vo Fínsku.

Právny rámec

Rámcové rozhodnutie 2002/584

- 3 Odôvodnenia 8 a 9 rámcového rozhodnutia 2002/584 znejú:
 - „(8) rozhodnutia o výkone európskeho zatykača musia podliehať dostatočným kontrolám, čo znamená, že súdny orgán členského štátu, v ktorom bola požadovaná [vyžiadaná – *neoficiálny preklad*] osoba zatknutá, vydá rozhodnutie o jej vydaní;
 - (9) úloha ústredných orgánov pri výkone európskeho zatykača sa musí obmedziť na praktickú a administratívnu pomoc.“
- 4 Článok 1 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:
 - „1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia [s cieľom, aby iný členský štát zatkol a odovzdal vyžiadanú osobu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody – *neoficiálny preklad*].
 - 2. Členské štáty vykonávajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.“

5 Článok 6 uvedeného rámcového rozhodnutia, nazvaný „Určenie príslušných súdnych orgánov“, stanovuje:

„1. Vydávajúci súdny orgán bude súdny orgán vydávajúceho členského štátu [Súdny orgán vydávajúci zatykač bude súdny orgán členského štátu vydávajúceho zatykač – *neoficiálny preklad*], ktorý je oprávnený vydať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

2. Vykonávajúci súdny orgán bude súdny orgán vykonávajúceho členského štátu, ktorý je oprávnený vykonať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

...“

6 Článok 7 uvedeného rámcového rozhodnutia, nazvaný „Odvolanie sa k ústrednému orgánu“ [Zapojenie ústredného orgánu – *neoficiálny preklad*], uvádza:

„1. Každý členský štát môže určiť ústredný orgán alebo, ak to umožňuje jeho právny systém, viac než jeden ústredný orgán, ktorý bude pomáhať príslušným orgánom.

2. Členský štát môže, ak to vyžaduje organizácia jeho vnútorného súdneho systému, preniesť na svoj ústredný orgán(-y) zodpovednosť za administratívny prevod a preberanie [administratívne zasielanie a prijímanie – *neoficiálny preklad*] európskych zatykačov, ako aj za ďalšiu oficiálnu korešpondenciu, ktorá s nimi súvisí.

...“

7 Článok 23 rámcového rozhodnutia 2002/584, nazvaný „Lehoty na vydanie osoby“, stanovuje:

„1. Vyžiadaná osoba sa odovzdá čo najskôr v termíne dohodnutom medzi dotknutými orgánmi.

2. Osoba sa odovzdá do 10 dní po prijatí konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača.

3. Ak odovzdaniu vyžiadanej osoby v lehote stanovenej v odseku 2 bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly ktoréhokoľvek členského štátu, vykonávajúci a vydávajúci súdny orgán [vykonávajúci súdny orgán a súdny orgán vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] sa neodkladne navzájom skontaktujú a dohodnú o novom termíne odovzdania. V takomto prípade sa odovzdanie uskutoční v 10-dňovej lehote odo dňa dohody [uskutoční do 10 dní od takto dohodnutého nového termínu – *neoficiálny preklad*].

4. Odovzdanie sa môže výnimočne odložiť z vážnych humanitárnych dôvodov, napríklad ak sú závažné dôvody domnievať sa, že by odovzdanie zjavne ohrozilo život alebo zdravie vyžiadanej osoby. Európsky zatykač sa vykoná hneď po tom, ako tieto dôvody zaniknú. Vykonávajúci súdny orgán neodkladne informuje vydávajúci súdny orgán [súdny orgán vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] a dohodne s ním nový termín odovzdania. V takomto prípade sa odovzdanie uskutoční v 10-dňovej lehote odo dňa dohody [uskutoční do 10 dní od takto dohodnutého nového termínu – *neoficiálny preklad*].

5. Ak sa osoba naďalej zadržíava, po vypršaní lehoty uvedenej [uplynutí lehôt uvedených – *neoficiálny preklad*] v odsekoch 2 až 4 sa prepustí.“

Fínske právo

Zákon o odovzdávaní osôb

- 8 Vnútroštátne ustanovenia prijaté na vykonanie rámcového rozhodnutia sa nachádzajú v laki rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan Unionin jäsenvaltioiden välillä (1286/2003) (zákon č. 1286/2003 o odovzdávaní osôb z dôvodu spáchania trestného činu medzi Fínskom a ostatnými členskými štátmi Európskej únie) z 30. decembra 2003 (ďalej len „zákon o odovzdávaní osôb“).
- 9 Podľa § 11, 19 a 37 zákona o odovzdávaní osôb sú fínskymi vykonávajúcimi súdnymi orgánmi, ktoré sú príslušné na rozhodovanie o odovzdaní a väzbe, Helsingin käräjäoikeus (Prvostupňový súd Helsinky, Fínsko) a ako odvolací súd Korkein oikeus (Najvyšší súd, Fínsko). Podľa § 44 tohto zákona je na výkon rozhodnutia o odovzdaní príslušný Keskusrikospoliisi (Ústredný úrad kriminálnej polície).
- 10 Podľa § 46 ods. 1 uvedeného zákona sa osoba, na ktorú sa vzťahuje európsky zatykač, odovzdá príslušným orgánom členského štátu, ktorý o to požiadal, čo najskôr v termíne dohodnutom dotknutými orgánmi. Táto osoba sa však odovzdá najneskôr do 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o odovzdaní.
- 11 Podľa § 46 ods. 2 uvedeného zákona platí, že ak odovzdaniu dotknutej osoby v lehote stanovenej v odseku 1 bránia okolnosti, ktoré sú mimo kontroly vo Fínsku alebo v členskom štáte, ktorý podal žiadosť, príslušné orgány sa musia dohodnúť na novom termíne odovzdania. Odovzdanie sa musí uskutočniť do 10 dní od takto dohodnutého nového termínu.
- 12 Podľa § 48 zákona o odovzdávaní osôb platí, že ak sa po uplynutí lehôt uvedených v § 46 a 47 tohto zákona uvedená osoba naďalej nachádza vo väzbe, musí sa prepustiť.

Zákon o cudzincoch

- 13 Vnútroštátne ustanovenia v oblasti azylu sú obsiahnuté v ulkomaalaislaki (301/2004) (zákon č. 301/2004 o cudzincoch) z 30. apríla 2004 (ďalej len „zákon o cudzincoch“), ktorý zodpovedá ustanoveniam Dohovoru o právnom postavení utečencov, podpísaného v Ženeve 28. júla 1951 [Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], doplneného Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov, uzavretým v New Yorku 31. januára 1967. Ustanovenia zákona o cudzincoch sa uplatňujú na všetkých cudzích štátnych príslušníkov, ktorí sa zdržiavajú vo Fínsku, vrátane občanov Únie.
- 14 Podľa § 40 ods. 3 zákona o cudzincoch má cudzinec právo zdržiavať sa na fínskom území po dobu posudzovania jeho žiadosti, a to až dovtedy, kým sa s konečnou platnosťou nerozhodne o tejto žiadosti alebo kým sa neprijme vykonateľné rozhodnutie o jeho vyhostení.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 15 Rumunský súdny orgán vydal 19. mája 2015, resp. 27. mája 2015 európske zatykače na C a CD, rumunských štátnych príslušníkov, na účely výkonu trestov odňatia slobody v trvaní piatich rokov a dodatočných trestov v trvaní troch rokov (ďalej spoločne len „sporné európske zatykače“). Tieto tresty boli uložené za obchodovanie s nebezpečnými a obzvlášť nebezpečnými omamnými látkami a za účasť v organizovanej zločineckej skupine.
- 16 Konania o výkone týchto európskych zatykačov na C a CD boli vedené vo Švédsku. Rozhodnutím vydaným 8. apríla 2020 Högsta domstolen (Najvyšší súd, Švédsko) nariadil odovzdanie C rumunským orgánom a rozhodnutím vydaným 30. júla 2020 Svea hovrätt (Odvolací súd Svea so sídlom v Štokholme, Švédsko) nariadil odovzdanie CD tým istým orgánom. C a CD však pred tým, ako došlo k výkonu týchto rozhodnutí o odovzdaní, odišli zo Švédska do Fínska.
- 17 Dňa 15. decembra 2020 boli C a CD na základe sporných európskych zatykačov zatknutí a vzatí do väzby vo Fínsku.
- 18 Rozhodnutiami zo 16. apríla 2021 Korkein oikeus (Najvyšší súd) nariadil ich odovzdanie rumunským orgánom. V nadväznosti na žiadosť rumunských orgánov Ústredný úrad kriminálnej polície stanovil prvý termín odovzdania na 7. mája 2021. Pred týmto dátumom nebolo možné zorganizovať leteckú dopravu C a CD do Rumunska z dôvodu pandémie COVID-19.
- 19 Dňa 3. mája 2021 podali C a CD opravný prostriedok na Korkein oikeus (Najvyšší súd). Dňa 4. mája 2021 tento súd predbežne zakázal výkon rozhodnutí o odovzdaní. Dňa 31. mája 2021 uvedený súd opravné prostriedky zamietol, čím bolo predbežné rozhodnutie o zákaze výkonu rozhodnutí zrušené.
- 20 Druhý termín odovzdania bol stanovený na 11. júna 2021. Toto odovzdanie však bolo znova odložené, a to z dôvodu neexistencie priameho leteckého spojenia s Rumunskom a nemožnosti zorganizovať leteckú dopravu cez iný členský štát tak, aby sa dodržal dohodnutý časový harmonogram.
- 21 C a CD podali viacero ďalších návrhov na odklad výkonu rozhodnutí o odovzdaní, a to na Helsingin käräjäoikeus (Prvostupňový súd Helsinki, Fínsko) a Korkein oikeus (Najvyšší súd). Všetky tieto návrhy boli zamietnuté alebo vyhlásené za neprípustné.
- 22 Tretí termín odovzdania bol stanovený v prípade CD na 17. júna 2021 a v prípade C na 22. júna 2021. Znova však nebolo možné vykonať toto odovzdanie, tentokrát z dôvodu, že C a CD podali vo Fínsku žiadosti o medzinárodnú ochranu. Rozhodnutiami z 12. novembra 2021 Maahanmuuttovirasto (Národný imigračný úrad, Fínsko) tieto žiadosti zamietol. C a CD podali proti týmto rozhodnutiam žalobu na hallinto-oikeus (správny súd).
- 23 C a CD následne podali aj žalobu na Helsingin käräjäoikeus (Prvostupňový súd Helsinki, Fínsko), ktorou sa domáhali jednak prepustenia z dôvodu uplynutia lehoty na odovzdanie a jednak odkladu odovzdania z dôvodu ich žiadostí o medzinárodnú ochranu. Helsingin käräjäoikeus (Prvostupňový súd Helsinki) rozhodnutiami z 8. a 29. októbra 2021 vyhlásil tieto žaloby za neprípustné.

- 24 Konanie vo veci samej sa týka opravných prostriedkov, ktoré C a CD podali proti týmto rozhodnutiam prvostupňového súdu na vnútroštátny súd, Korkein oikeus (Najvyšší súd). C a CD uvádzajú na podporu svojich opravných prostriedkov tie isté dôvody, ktoré zamietol Helsingin käräjäoikeus (Prvostupňový súd Helsink). Syyttäjä (prokurátor, Fínsko) vo svojom vyjadrení k opravnému prostriedku navrhol ponechať žalobcov vo veci samej vo väzbe a neodložiť výkon ich odovzdania rumunským orgánom.
- 25 Vnútroštátny súd v zásadnom rozhodnutí vydanom 8. decembra 2021 rozhodol, že osoby, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie o odovzdaní, majú právo na to, aby bola ich žiadosť týkajúca sa väzby preskúmaná súdom. Aby sa predišlo prietahom, tento súd začal konať priamo vo veci samej.
- 26 Vnútroštátny súd sa pýta na výklad článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 tak z procesného, ako aj z hmotnoprávneho hľadiska.
- 27 Pokiaľ ide po prvé o procesné aspekty, vnútroštátny súd sa pýta, aké požiadavky vyplývajú z tohto ustanovenia v súvislosti s posúdením existencie vyššej moci.
- 28 Vnútroštátny súd vysvetlil, že normy vnútroštátneho práva zverujú úlohy súvisiace s výkonom odovzdania po tom, ako rozhodnutie o odovzdaní prijaté súdom nadobudne právoplatnosť, Ústrednému úradu kriminálnej polície. Súd vo svojom rozhodnutí nevydáva príkazy, pokiaľ ide o termín odovzdania, ale toto odovzдание sa vykoná tak, aby boli dodržané lehoty, ktoré boli na tento účel stanovené v zákone o odovzdávaní osôb v súlade s rámcovým rozhodnutím 2002/584.
- 29 Tento súd tiež uviedol, že Ústredný úrad kriminálnej polície zabezpečuje praktické vykonanie rozhodnutia o odovzdaní, udržiava styk s príslušnými orgánmi členského štátu vydávajúceho zatykač a dohodne nový termín odovzdania, pokiaľ sa odovzдание neuskutočnilo v 10-dňovej lehote, tak ako tomu bolo v konaní vo veci samej.
- 30 Podľa judikatúry vnútroštátneho súdu je zadržovaná osoba oprávnená kedykoľvek sa obrátiť na príslušný súd, aby preskúmal, či je jej ponechanie vo väzbe naďalej odôvodnené. Súdu teda prináleží okrem iného posúdiť, či neuskutočnenie odovzdania bolo spôsobené vyššou mocou v zmysle článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584. Naproti tomu Ústredný úrad kriminálnej polície ani iné orgány systematicky nepredkladajú otázku ďalšieho ponechania vo väzbe na preskúmanie príslušným súdom.
- 31 Vnútroštátny súd sa teda pýta na zlučiteľnosť takéhoto vnútroštátneho postupu s článkom 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, ako aj na dôsledky prípadnej nezlučiteľnosti.
- 32 Pokiaľ ide po druhé o hmotnoprávne aspekty článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, vnútroštátny súd sa pýta, či sa pojem vyššia moc vzťahuje na právne prekážky, ktoré majú základ vo vnútroštátnych právnych predpisoch členského štátu a ktoré bránia odovzdaniu v pôvodne stanovenej lehote.
- 33 Tento súd poukazuje na rozsudok z 25. januára 2017, Vilkas (C-640/15, EU:C:2017:39), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že pojem vyššia moc sa môže uplatniť na situáciu, v ktorej zadržovaná osoba kladie fyzický odpor a bráni tak svojmu odovzdaniu, pod podmienkou, že súdny orgán vydávajúci zatykač a vykonávajúci súdny orgán nemohli z dôvodu výnimočných okolností predvídať tento odpor a že jeho dôsledkom pri odovzdávaní nebolo možné zabrániť napriek náležitej starostlivosti vynaloženej týmito orgánmi.

- 34 V konaní vo veci samej síce praktické vykonanie odovzdania a dodržanie lehôt skomplikovala pandémia COVID-19, hlavnými prekážkami tohto odovzdania však boli zákaz vykonania odovzdania nariadený vnútroštátnym súdom v priebehu preskúmania opravných prostriedkov podaných C a CD, ako aj žiadosti o azyl, ktoré C a CD tiež podali. Pokiaľ ide o tieto žiadosti, vnútroštátny súd spresňuje, že podľa vnútroštátnej právnej úpravy má žiadateľ o azyl právo zostať na fínskom území po dobu posudzovania jeho žiadosti alebo dotedy, kým sa neprijme rozhodnutie o jeho vyhostení.
- 35 Za týchto podmienok Korkein oikeus (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Vyžaduje článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 v spojení s článkom 23 ods. 5 toho rámcového rozhodnutia, aby v prípade, že k odovzdaniu zadrživanej osoby nedošlo v stanovených lehotách, vykonávajúci súdny orgán uvedený v článku 6 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia rozhodol o novom termíne odovzdania a preveril existenciu vyššej moci a dodržanie podmienok zadržovania, alebo je v súlade s rámcovým rozhodnutím aj taký postup, v rámci ktorého sú tieto prvky skúma len na návrh účastníkov konania? Ak sa dospeje k záveru, že predĺženie lehoty si vyžaduje zásah súdneho orgánu, je dôsledkom neexistencie takéhoto zásahu nevyhnutne to, že lehoty stanovené v tomto rámcovom rozhodnutí uplynuli, pričom v takomto prípade sa musí zadržovaná osoba prepustiť na základe článku 23 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2002/584?
2. Má sa článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 vykladať v tom zmysle, že pojem vyššia moc zahŕňa aj právne prekážky odovzdania, ktoré sú založené na vnútroštátnej právnej úprave vykonávajúceho členského štátu, akými sú zákaz vykonania pred skončením súdneho konania alebo právo žiadateľa o azyl zdržiavať sa vo vykonávajúcom štáte, kým sa nerozhodne o jeho žiadosti o azyl?“

O návrhu na uplatnenie naliehavého prejudiciálneho konania

- 36 Vnútroštátny súd navrhol, aby bola vec prejednaná v naliehavom prejudiciálnom konaní upravenom v článku 23a prvom odseku Štatútu Súdného dvora Európskej únie a v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdného dvora.
- 37 V prejednávanej veci treba konštatovať, že podmienky stanovené na uplatnenie tohto konania sú splnené.
- 38 V prvom rade návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rámcového rozhodnutia 2002/584, ktoré patrí do oblastí upravených v tretej časti hlavy V Zmluvy o FEÚ týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Tento návrh preto môže byť prejednaný v naliehavom prejudiciálnom konaní podľa článku 23a prvého odseku Štatútu Súdného dvora Európskej únie a článku 107 ods. 1 rokovacieho poriadku.
- 39 V druhom rade, pokiaľ ide o kritérium týkajúce sa naliehavosti, z ustálenej judikatúry Súdného dvora vyplýva, že toto kritérium je splnené, ak osoba dotknutá v spore vo veci samej je ku dňu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania pozbavená slobody a jej ponechanie vo väzbe závisí od vyriešenia sporu vo veci samej (pozri najmä rozsudky zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 24, a zo 16. novembra 2021, Governor of Cloverhill Prison a i., C-479/21 PPU, EU:C:2021:929, bod 34 a citovanú judikatúru).

- 40 V tejto súvislosti z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že C a CD boli ku dňu podania tohto návrhu skutočne pozbavení slobody.
- 41 Okrem toho predmetom prejudiciálnych otázok je výklad článku 23 rámcového rozhodnutia 2002/584, ktorého odsek 5 stanovuje, že ak uplynú lehoty uvedené v odsekoch 2 až 4 tohto článku, vyžiadaná osoba sa prepustí. V závislosti od toho, ako Súdny dvor odpovie na prejudiciálne otázky, tak vnútroštátny súd bude možno musieť nariadiť prepustenie C a CD.
- 42 Za týchto okolností druhá komora Súdneho dvora 17. januára 2022 na základe návrhu sudkyne spravodajkyne a po vypočutí generálnej advokátky vyhovela návrhu vnútroštátneho súdu na prejednanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania v naliehavom prejudiciálnom konaní.

O prejudiciálnych otázkach

O druhej otázke

- 43 Svojou druhou otázkou, ktorú je potrebné preskúmať ako prvú, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 vykladať v tom zmysle, že pojem vyššia moc sa vzťahuje na právne prekážky odovzdania vyplývajúce zo žalôb podaných osobou, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, ktoré sú založené na práve vykonávajúceho členského štátu, ak vykonávajúci súdny orgán prijal konečné rozhodnutie o odovzdaní podľa článku 15 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia.
- 44 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora sformulovanej v rôznych oblastiach práva Únie vyplýva, že pod pojmom vyššia moc treba rozumieť neobvyklé a nepredvídateľné okolnosti nezávislé od toho, kto sa jej dovoľáva, ktorých dôsledkom nebolo možné zabrániť napriek vynaloženiu všetkej starostlivosti (rozsudok z 25. januára 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, bod 53 a citovaná judikatúra).
- 45 Okrem toho pojem vyššia moc v zmysle článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa musí vykladať reštriktívne, keďže predstavuje výnimku z pravidla zakotveného v článku 23 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, bod 56).
- 46 Pokiaľ ide o právne prekážky odovzdania vyplývajúce zo žalôb podaných osobou, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, treba určite uviesť, že takéto prekážky sú nezávislé od správania orgánov vykonávajúceho členského štátu a ich dôsledkom, teda nemožnosti odovzdať túto osobu v stanovenej lehote, nebolo možné zabrániť napriek vynaloženiu všetkej starostlivosti.
- 47 Ako však správne poznamenali C a CD, rumunská vláda, ako aj Európska komisia, podanie žalôb osobou, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, v rámci postupov stanovených vnútroštátnym právom vykonávajúceho členského štátu, s cieľom napadnúť svoje odovzdanie orgánom členského štátu vydávajúceho zatykač alebo s cieľom oddialiť toto odovzdanie, nemožno považovať za nepredvídateľnú okolnosť.
- 48 Takéto právne prekážky odovzdania vyplývajúce zo žalôb podaných touto osobou preto nemôžu predstavovať vyššiu moc v zmysle článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584.

- 49 Z uvedeného vyplýva, že lehoty na odovzdanie stanovené v článku 23 tohto rámcového rozhodnutia nemožno považovať za prerušené z dôvodu konaní prebiehajúcich vo vykonávajúcim členskom štáte, ktoré boli začaté na návrh osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, ak vykonávajúcim súdny orgán prijal konečné rozhodnutie o odovzdaní podľa článku 15 ods. 1 uvedeného rámcového rozhodnutia. Orgány vykonávajúceho členského štátu sú preto v zásade povinné odovzdať túto osobu orgánom členského štátu vydávajúceho zatykač v uvedených lehotách.
- 50 V tejto záverečnej fáze postupu odovzdania, ktorá sa riadi článkom 23 tohto rámcového rozhodnutia, boli všetky právne aspekty v zásade preskúmané vykonávajúcim súdnym orgánom, ktorý už podľa predpokladu vydal konečné rozhodnutie o odovzdaní.
- 51 Takýto výklad je potrebný aj vzhľadom na cieľ zrýchlenia a zjednodušenia súdnej spolupráce medzi členskými štátmi, ktorý je sledovaný rámcovým rozhodnutím 2002/584. Toto rámcové rozhodnutie totiž zavedením nového zjednodušeného a efektívnejšieho systému odovzdávania osôb odsúdených za porušenie alebo podozrivých z porušenia trestného zákona smeruje k zjednodušeniu a zrýchleniu súdnej spolupráce s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľa vytýčeného Európskou úniou, a to stať sa priestorom slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, založeným na vysokom stupni dôvery, ktorá má existovať medzi členskými štátmi [pozri najmä rozsudky z 29. januára 2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, bod 34, a zo 17. marca 2021, JR (Zatykač – Odsudzujúci rozsudok v treťom štáte, ktorý je zmluvnou stranou EHP), C-488/19, EU:C:2021:206, bod 71].
- 52 V prejednávanej veci zo spisových materiálov predložených Súdnemu dvoru nijako nevyplýva, že žaloby, ktoré C a CD podali, by sa čo i len nepriamo týkali porušenia základného práva, ktorého sa tieto osoby nemohli dovoliavať pred vykonávajúcim súdnym orgánom v priebehu konania, ktoré viedlo k prijatiu konečného rozhodnutia o odovzdaní podľa článku 15 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.
- 53 Pokiaľ ide konkrétnejšie o žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré C a CD podali vo Fínsku, z ich pripomienok predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že tieto žiadosti boli z veľkej časti založené na tvrdeniach týkajúcich sa podmienok zadržiavania v členskom štáte vydávajúcom zatykač, t. j. v Rumunsku, ktoré sa opierali o príslušnú judikatúru Súdneho dvora v tejto oblasti, predovšetkým o rozsudky z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), z 25. júla 2018, Generalstaatsanwaltschaft (Podmienky uväznenia v Maďarsku) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589), ako aj z 15. októbra 2019, Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857). Zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, je však zrejmé, že C a CD uviedli tieto tvrdenia pred vykonávajúcim súdnym orgánom v priebehu konania, ktoré viedlo k prijatiu konečných rozhodnutí o odovzdaní.
- 54 Navyše, ako uviedla aj Komisia, jediný článok protokolu (č. 24) o azyle pre štátnych príslušníkov členských štátov Európskej únie, pripojeného k Zmluve o FEÚ, uvádza, že berúc do úvahy úroveň ochrany základných práv a slobôd členskými štátmi Európskej únie, považujú sa členské štáty za bezpečné krajiny pôvodu vo vzájomných vzťahoch pri všetkých právnych a praktických dôvodoch týkajúcich sa záležitostí azylu.
- 55 Tento článok dopĺňa, že žiadosť o azyl podaná štátnym príslušníkom členského štátu je teda možné brať do úvahy, resp. pokladať za prípustnú žiadosť o azyl len v štyroch taxatívne vymenovaných prípadoch.

- 56 Zo spisových materiálov predložených Súdnemu dvoru pritom nijako nevyplýva, že by situácia C a CD patrila medzi jeden z týchto štyroch prípadov upravených v jedinom článku uvedeného protokolu, na ktorý sa vnútroštátny súd Súdného dvora navyše ani nepýtal.
- 57 Napokon treba tiež pripomenúť, že žiadosť o medzinárodnú ochranu nie je jedným z dôvodov nevykonania európskeho zatykača vymenovaných v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia 2002/584 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. októbra 2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, body 43 až 46).
- 58 Vzhľadom na uvedené je potrebné odpovedať na druhú otázku tak, že článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem vyššia moc sa nevzťahuje na právne prekážky odovzdania vyplývajúce zo žalôb podaných osobou, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, ktoré sú založené na práve vykonávajúceho členského štátu, ak vykonávajúci súdny orgán prijal konečné rozhodnutie o odovzdaní podľa článku 15 ods. 1 uvedeného rámcového rozhodnutia.

O prvej otázke

- 59 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 vykladať v tom zmysle, že požiadavka zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu uvedená v tomto ustanovení je splnená, ak vykonávajúci členský štát poverí policajný orgán úlohou preveriť existenciu vyššej moci a splnenie podmienok požadovaných na ponechanie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, vo väzbe a prípadne rozhodnúť o novom termíne odovzdania, za predpokladu, že táto osoba má právo kedykoľvek sa obrátiť na vykonávajúci súdny orgán, aby rozhodol o uvedených otázkach. Tento súd sa tiež pýta, či sa má článok 23 ods. 5 tohto rámcového rozhodnutia vykladať v tom zmysle, že v prípade, že by bolo potrebné dospieť k záveru, že požiadavka zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu nebola splnená, lehoty uvedené v odsekoch 2 až 4 tohto článku 23 treba považovať za uplynuté, v dôsledku čoho sa uvedená osoba musí prepustiť.
- 60 Zo znenia článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 vyplýva, že v prípade vyššej moci, ktorá bráni odovzdaniu v lehote stanovenej v článku 23 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia, sa vykonávajúci súdny orgán a súdny orgán vydávajúci zatykač musia bezodkladne navzájom skontaktovať a dohodnúť na novom termíne odovzdania.
- 61 Súdny dvor už spresnil, že pojem „vykonávajúci súdny orgán“ v zmysle článku 6 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa podobne ako pojem „súdny orgán vydávajúci zatykač“ v zmysle článku 6 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia týka buď sudcu alebo súdu, alebo súdneho orgánu, akým je prokuratúra členského štátu, ktorá sa podieľa na výkone spravodlivosti tohto členského štátu a ktorá má požadovanú nezávislosť vo vzťahu k výkonnej moci [rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín), C-510/19, EU:C:2020:953, bod 54].
- 62 Podľa ustálenej judikatúry Súdného dvora sa pojem „súdny orgán“ v zmysle článku 6 rámcového rozhodnutia 2002/584 naproti tomu nemôže vzťahovať na policajné orgány členského štátu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. novembra 2020, Openbaar Ministerie (Falšovanie listín), C-510/19, EU:C:2020:953, bod 42 a citovanú judikatúru].

- 63 Z toho vyplýva, že zásah vykonávajúceho súdneho orgánu, ktorý článok 23 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia vyžaduje na účely posúdenia existencie vyššej moci a prípadne stanovenia nového termínu odovzdania, nemožno zveriť policajnému orgánu vykonávajúceho členského štátu, akým je Ústredný úrad kriminálnej polície v spore vo veci samej.
- 64 Je pravda, že článok 7 ods. 1 uvedeného rámcového rozhodnutia umožňuje členským štátom určiť jeden alebo viacero „ústredných orgánov“, ktoré budú pomáhať súdnym orgánom. Okrem toho je nesporné, že policajné orgány členského štátu môžu patriť pod pojem „ústredné orgány“ v zmysle tohto článku 7 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, bod 42).
- 65 Z uvedeného článku 7 v spojení s odôvodnením 9 rámcového rozhodnutia 2002/584 však vyplýva, že zásah takéhoto ústredného orgánu sa musí obmedziť na praktickú a administratívnu pomoc príslušným súdnym orgánom. Možnosť uvedenú v tomto článku 7 preto nemožno vykladať tak široko, aby dovoľovala členským štátom nahradiť príslušné súdne orgány týmto ústredným orgánom pri posudzovaní existencie vyššej moci v zmysle článku 23 ods. 3 tohto rámcového rozhodnutia a prípadne stanovení nového termínu odovzdania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, bod 42).
- 66 Ako totiž zdôraznila generálna advokáta v bodoch 73 až 76 svojich návrhov, v prípade posúdenia existencie vyššej moci v zmysle tohto ustanovenia a prípadného stanovenia nového termínu odovzdania ide o rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača, ktoré podľa článku 6 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2002/584 v spojení s jeho odôvodnením 8 musí prijať vykonávajúci súdny orgán. Aj vnútroštátny súd súhlasí s tým, že takéto rozhodnutia presahujú rámec jednoduchej „praktickej a administratívnej pomoci“, ktorou možno poveriť policajné orgány podľa článku 7 tohto rámcového rozhodnutia v spojení s jeho odôvodnením 9.
- 67 Pokiaľ ide o dôsledky, ktoré treba vyvodiť z neexistencie zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu, je potrebné v prvom rade konštatovať, že lehoty stanovené v článku 23 ods. 2 až 4 rámcového rozhodnutia 2002/584 treba za takýchto okolností skutočne považovať za uplynuté.
- 68 Konštatovanie existencie vyššej moci policajnými orgánmi vykonávajúceho členského štátu a následné stanovenie nového termínu odovzdania bez zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu totiž nespĺňa formálne požiadavky stanovené v článku 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, a to bez ohľadu na reálnu existenciu vyššej moci.
- 69 V prípade neexistencie zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu preto nemožno lehoty stanovené v článku 23 ods. 2 až 4 tohto rámcového rozhodnutia platne predĺžiť podľa odseku 3 tohto článku. Z toho vyplýva, že v situácii, o akú ide vo veci samej, sa na účely uplatnenia odseku 5 tohto článku majú uvedené lehoty považovať za uplynuté.
- 70 V druhom rade je potrebné pripomenúť dôsledky uplynutia lehôt stanovených v článku 23 ods. 2 až 4 rámcového rozhodnutia 2002/584.
- 71 Je pravda, že zo znenia článku 23 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2002/584 výslovne vyplýva, že ak sa osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, naďalej nachádza vo väzbe, musí sa po uplynutí týchto lehôt prepustiť. V takom prípade nie je stanovená nijaká výnimka z tejto povinnosti vykonávajúceho členského štátu.

- 72 Normotvorca Únie však uplynutie týchto lehôt nespojil so žiadnymi ďalšími účinkami a predovšetkým nestanovil, že toto uplynutie zabraňuje dotknutým orgánom, aby si dohodli dátum odovzdania podľa článku 23 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia, alebo že vykonávajúci členský štát je oslobodený od povinnosti vyhovieť európskemu zatykaču (rozsudok z 25. januára 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, bod 70).
- 73 Okrem toho výklad článku 15 ods. 1 a článku 23 rámcového rozhodnutia 2002/584, podľa ktorého by vykonávajúci súdny orgán po uplynutí lehôt uvedených v článku 23 tohto rámcového rozhodnutia už nemusel uskutočniť odovzdanie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, ani si na tieto účely dohodnúť so súdnym orgánom vydávajúcim zatykač nový dátum odovzdania, by mohol ohroziť cieľ zrýchlenia a zjednodušenia súdnej spolupráce sledovaný uvedeným rámcovým rozhodnutím, keďže tento výklad môže najmä nútiť členský štát, ktorý vydal zatykač, aby vydal druhý európsky zatykač s cieľom umožniť uskutočnenie nového postupu odovzdávania (rozsudok z 25. januára 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, bod 71).
- 74 Z uvedeného vyplýva, že samotné uplynutie lehôt stanovených v článku 23 rámcového rozhodnutia 2002/584 nemôže mať za následok zbavenie vykonávajúceho členského štátu jeho povinnosti pokračovať v postupe vykonávania európskeho zatykača a uskutočniť odovzdanie vyžiadanej osoby, pričom dotknuté orgány si na tieto účely musia dohodnúť nový dátum odovzdania (rozsudok z 25. januára 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, bod 72).
- 75 Okrem toho, ako zdôraznila generálna advokátka v bode 46 svojich návrhov, vzhľadom na povinnosť vykonávajúceho členského štátu pokračovať v postupe vykonávania európskeho zatykača je príslušný orgán tohto členského štátu v prípade, ak bola osoba, na ktorú bol vydaný tento zatykač, prepustená podľa článku 23 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2002/584, povinný prijať akékoľvek iné opatrenia, ktoré považuje za potrebné na zabránenie úteku tejto osoby, s výnimkou opatrení spojených s odňatím slobody.
- 76 Vzhľadom na uvedené je potrebné odpovedať na prvú otázku po prvé, že článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa má vykladať v tom zmysle, že požiadavka zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu uvedená v tomto ustanovení nie je splnená, ak vykonávajúci členský štát poverí policajný orgán úlohou preveriť existenciu vyššej moci a splnenie podmienok požadovaných na ponechanie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, vo väzbe a prípadne rozhodnúť o novom termíne odovzdania, a to aj v prípade, že táto osoba má právo kedykoľvek sa obrátiť na vykonávajúci súdny orgán, aby rozhodol o uvedených otázkach. Po druhé článok 23 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2002/584 sa má vykladať v tom zmysle, že lehoty uvedené v odsekoch 2 až 4 tohto článku 23 treba považovať za uplynuté, v dôsledku čoho sa uvedená osoba musí prepustiť, ak požiadavka zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu uvedená v článku 23 ods. 3 uvedeného rámcového rozhodnutia nebola splnená.

O trovách

- 77 Vzhľadom na to, že konanie na Súdnom dvore má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že pojem vyššia moc sa nevzťahuje na právne prekážky odovzdania vyplývajúce zo žalôb podaných osobou, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, ktoré sú založené na práve vykonávajúceho členského štátu, ak vykonávajúci súdny orgán prijal konečné rozhodnutie o odovzdaní podľa článku 15 ods. 1 uvedeného rámcového rozhodnutia.**
 2. **Článok 23 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299, sa má vykladať v tom zmysle, že požiadavka zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu uvedená v tomto ustanovení nie je splnená, ak vykonávajúci členský štát poverí policajný orgán úlohou preveriť existenciu vyššej moci a splnenie podmienok požadovaných na ponechanie osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, vo väzbe a prípadne rozhodnúť o novom termíne odovzdania, a to aj v prípade, že táto osoba má právo kedykoľvek sa obrátiť na vykonávajúci súdny orgán, aby rozhodol o uvedených otázkach.**
- Článok 23 ods. 5 rámcového rozhodnutia 2002/584, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299, sa má vykladať v tom zmysle, že lehoty uvedené v odsekoch 2 až 4 tohto článku 23 treba považovať za uplynuté, v dôsledku čoho sa uvedená osoba musí prepustiť, ak požiadavka zásahu vykonávajúceho súdneho orgánu uvedená v článku 23 ods. 3 uvedeného rámcového rozhodnutia nebola splnená.**

Podpisy